

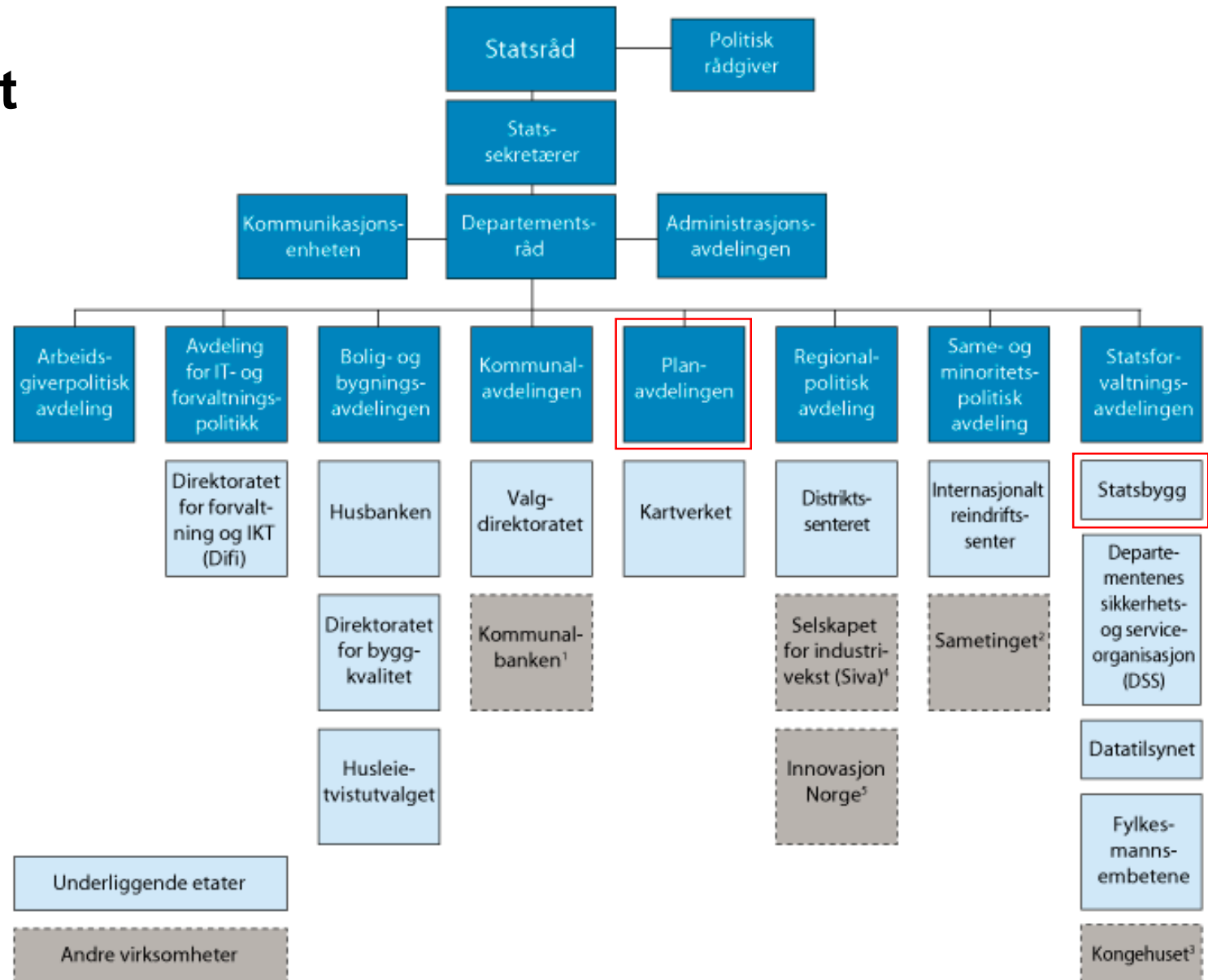

Tiltaksplan – innspill fra KMD

Ida Stenbråten Harildstad

Pollinatorforum 10.11.2019

Om departementet

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. De nasjonale forventningene skal følges opp i fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med planstrategier og planer, og legges til grunn for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen.

- Regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene legger til rette for gode leveområder for ville, pollinerende insekter gjennom planleggingen og drift av arealer.

Innsatsområde økt kunnskap – KMD

Bistå miljøforvaltningen ved behov med å **oppdatere og utvikle veiledning til kommunene** om bruk av virkemidlene i plan- og bygningsloven (arealformål, bestemmelser og retningslinjer) for å ivareta viktige områder for pollinatorer.

Involveres i Miljødirektoratet med en eventuell videreføring av arbeidet med **pilotprosjekt om kommunedelplan for naturmangfold**.

Sikre at det innarbeides informasjon om hvordan planlegging og drift av arealer legger til rette for gode leveområder for pollinatorer ved **revisjon av eksisterende og utvikling av nye veiledere til bruk i planlegging i kommuner og fylkeskommuner**.

Vurdere om det skal tas inn en henvisning til pollinerende insekter i **KU-forskriftens § 21** om økosystemtjenester.

Hensynet til pollinatorer bør inngå som tema i **samarbeid med øvrig forvaltning, forskningsmiljø, og næringsliv**.

Innsatsområde økt kunnskap – Statsbygg

Ett av tre satsningsområder i Statsbyggs miljøstrategi 2019-20 er Lokalmiljø. Dette inkluderer blant annet **satsing på grøntstrukturer for å ivareta eller øke biologisk mangfold**. Dette gjelder både for planlagte byggeprosjekter og eksisterende bygg og eiendommer.

Systematisk kompetanseoppbygging i driftsteam på Statsbyggs eiendommer. Berørte team og personell kurses i miljøvennlig grønn skjøtsel som fremmer rekreasjon og biologisk mangfold.

Innsatsområde gode leveområder – Statsbygg

Statsbygg er godt i gang med å **kartlegge biologisk mangfold på egne eiendommer**. Har kartlagt biologisk mangfold på i overkant av 100 eiendommer og fortsetter med videre kartlegging i 2020. Vi kartlegger: Rødlistende arter; Arter på «Fremmedartslisten», Viktige maturtyper; Nøkkelbiotoper og elementer viktig for biologisk mangfold lokalt.

Registreringer av nasjonal verdi blir lagret i nasjonale databaser (Artsdatabanken og natur i Norge). Alle registreringer blir på sikt lagt inn i Statsbyggs kartportal.

Alle registrerte eiendommer får:

- Rapport med registreringer og forslag til skjøtsel/behandling.
- Alle registrerte eiendommer blir sendt på kurs i bruk av rapportene og grønn skjøtsel som fremmer rekreasjon og biologisk mangfold.

Ved alle større vedlikeholdsprosjekter skal ulike klima- og miljøtiltak vurderes. Takprosjekter skal vurdere potensialet for etablering av tak med flere funksjoner, eksempelvis energiproduksjon eller grønne tak.

I Statsbyggs planlagte og pågående byggeprosjekter registrerer vi:

- Avvik dersom det anbefales eller besluttes tomter bestående av myr, jordbruksareal, uberørte naturområder eller kvikkleire; avvik må begrunnes
- Andel opprinnelig vegetasjon som er bevart i prosjektet
- Størrelse på grøntareal i prosjektet eller as built både i uteområder og på tak

Innsatsområde formidling – KMD

Fremme betydningen av å bevare naturmangfold generelt og levevilkår for pollinatorer i oppfølging av planprosesser i de **årlige tildelingsbrevene til fylkesmennene**.

Formidle hvordan man hensyntar pollinatorvennlige arealer i regional og kommunal arealplanlegging når dette er hensiktsmessig i de **årlige nettverkssamlingene mellom KMD, fylkeskommuner, fylkesmenn m.fl.**

Formidle kunnskap fra **Byrom – en idéhåndbok** om hvordan kommunene kan sikre sammenhengende blå-grønne arealer i byområder spesielt ved å for eksempel utarbeide byromsstrategier, og om hvorfor dette er spesielt viktig for å sikre levevilkår for pollinatorer ved fortetting og kompakt byutvikling.

Innsatsområde formidling – Statsbygg

Hvert år arrangerer Statsbygg "**Åpen dag**" der vi åpner flere eiendommer for allmenheten. Vi viser frem blant annet eiendommer med flotte uteanlegg og forteller om måten vi drifter disse på.

Et av de fremste forbildeprosjektene på grønn skjøtsel er Gamlehaugen, kongefamiliens hus i Bergen. Parken er de siste årene lagt om til økologisk drift, og det er iverksatt flere tiltak for å øke det biologiske mangfoldet. Ulike typer gress klippes i ulike høyder slik at pollinerende insekter alltid finner et godt habitat. En naturlig blomstereng slås kun en gang i året. Kunstgjødsel og sprøytemidler brukes ikke. Løse kvister ryddes og samles i naturlige komposthauger. Det er satt ut flere fuglekasser og insekthotell. Det er båndtvang, og parken holder stengt om natten for å gi ro og plass til dyrelivet som finnes.

I **BREEAM systemet** får man poeng for å gjennomføre kartlegging under temaet «Økologiekspert», men kompetansekravet er utydlig og det er ikke beskrevet en tydelig metodikk. Statsbygg ønsker å diskutere erfaring og muligheter for å få styrket poenggivningen i tiltak for biologisk mangfold i dette systemet.

